

Formidling / Hva skal vi formidle?

Finansmarkedsstatistikk som speiler samfunnet.

Nordisk statistikermøte 11-14. august 2010. København.

Bidragster

Jon Ivar Røstadsand, jir@ssb.no
Statistisk sentralbyrå, Norge
Seksjon for finansmarkedsstatistikk
Avdeling for nasjonalregnskap og finansstatistikk

Arbeidsområdet

Arbeidsområdet er det finansielle sektorregnskapet (Financial accounts) i nasjonalregnskapssystemet. Finansregnskapet var til og med 2006 Norges Banks ansvar, men oppgaven ble overført til Statistisk sentralbyrå (SSB). Seksjon for finansmarkedsstatistikk har hatt ansvaret for publisering fra og med januar 2007 (se vedlegg).

Sammendrag / abstract

Utviklingen innenfor informasjonsformidling har gitt oss løsninger som når flere brukere raskere. Statistikkene og artiklene våre er blitt mer allment tilgjengelige og SSB har kommet nærmere brukerne. Samtidig krever brukerne mer av oss som er statistikkprodusenter. Blant annet etterspør de lettfattelig og interessant formidling. Spørsmålet er om vi har god nok kompetanse til å henge med i utviklingen og om vi er i stand til å nytte de nye mulighetene? Det er utfordrende å skape de gode historiene som fyller tallene i statistikkene våre med innhold. Første del av notatet gir en kort beskrivelse av endringene i publiseringen av statistikk over de siste 25 årene. Andre del av notatet tar opp problemstillinger knyttet til publisering av finansiell statistikk.

1. Endrede rammebetingelser

Rammebetingelsene for publisering av nasjonalregnskapsstatistikk har endret seg betydelig i de siste 25 årene. Da jeg startet yrkeskarrieren ved Seksjon for nasjonalregnskap midt på 1980-tallet, var publisering av statistikk fortsatt preget av de retningslinjene som ble trukket opp i løpet av 1950- og 1960-årene. Teknologien var den samme, artiklene var kompakte uten teksttabeller eller tekstfigurer, og alle tall ble presentert i store standard vedleggstabeller. En viktig kanal for frigiving av statistikk var pressemeldingene, men pressemeldingene rettet seg mot spesialiserte brukermiljøer og vanlige lesere kom i annen rekke.

Tidlig på 1990-tallet endret SSB strategi. Det ble formulert mål for publiseringen, målgrupper ble definert og journalister ble hentet inn. Publiseringen endret karakter. Pressemeldinger og

artikler fikk hovedtittel, ingress og tekstavsnitt. I løpet av høsten 1992 ble også Statistisk ukehefte lagt om. Heftet endret navn til Ukens Statistikk og målet var en mer leservennlig publisering.

En viktig milepæl var etablering av IMF's SDDS-standard (bakgrunnen var den forrige store finanskrisen i Asia). SSB forpliktet seg til å følge standarden midt på 1990-tallet. Avtalen med IMF innebar at en rekke statistikker fikk faste publiseringstidspunkter (statistikkalender) og at nye transparenskrav begynte å gjelde for Norge. Et hovedprinsipp her er at alle brukere skal ha tilgang til friggitt statistikk samtidig¹. Dette prinsippet ble ikke praktisert av SSB ved inngangen til 1990-årene. Et eksempel var Finansdepartementet som fikk tall fra nasjonalregnskapet før andre brukere². Det var også kontakten mellom saksbehandlerne i Finansdepartementet og vi som jobbet med beregningene i nasjonalregnskapet i perioden før tall ble friggitt til andre brukere på 1980-tallet.

En annen svært viktig milepæl var publisering av statistikk på internett. På dette området var SSB tidlig ut og allerede i 1995 begynte SSB å legge ut Ukens statistikk på internett. I 1999 ble Dagens statistikk introdusert. Dette førte til at Ukens statistikk ble nedlagt to år senere.

2. Dagens Statistikk (DS)

Internett har vært den viktigste informasjonskanalen for SSBs produkter siden tusenårsskiftet. På ssb.no legges det ut ny statistikk hver dag kl 10.00. Publiseringen, som forhåndsvarsles i statistikkalenderen, skjer i form av DS-artikler, tabellvedlegg og frigiving av tall i statistikkbanken. Statistikkseksjonene og SSBs egne journalister samarbeider om publiseringen. DS-artiklene er bygd opp med hovedtittel, ingress og en kort tekst (ideelt 3/4-side) med teksttabeller eller tekstfigurer. Artiklene blir også oversatt til engelsk.

Finansregnskapet har hatt "DS-side" siden det ble publisert første gang på ssb.no i januar 2007. Artiklene er utformet etter standarden for DS-artikler og er illustrert med både tekstfigur og teksttabell (se vedlegg). DS-artiklene har helt siden 2007 hatt vedleggstabeller i html-format, men i løpet av året 2007 ble finansregnskapet lagt inn i statistikkbanken slik at vedleggstabellene har mistet noe av sin funksjon. I statistikkbanken ligger det detaljerte finansregnskapet, også de delene av regnskapet som er beheftet med størst usikkerhet.

I 2007 etablert SSB et prosjekt med navnet "Finansielt og ikke-finansielt sektorregnskap i felles tabeller – på veien mot et integrert institusjonelt nasjonalregnskap". Målet er å publisere fullt ut avstemte tabeller som omfatter begge del-regnskapene ved hovedrevisjonen av nasjonalregnskapet i 2014. De første foreløpige tabellene for institusjonelle hovedsektorer ble publisert gjennom en magasinartikkel i januar 2009. Interessante funn, nyheter og tematiske poenger utdypes ofte i magasinartikler. Magasinartiklene publiseres hovedsakelig på et senere tidspunkt etter at DS-artiklene er publisert.

3. Breder anlagt publisering som når flere brukere raskere

Statistisk sentralbyrå har utarbeidet et lite antall kortfattede hovedstrategier som blant annet skal fungere som verktøy for framtidige veivalg. Tanken er at strategiene skal angi retningen

---

¹ Prinsippet er ikke absolutt. I spesielle situasjoner kan enkelt brukere likevel få data før publisering, men kravet er at det skal være åpenhet omkring hvem som har fått informasjon. Unntaket i Norge er Finansdepartementet som får skattetall og tall fra offentlige finanser før andre brukere. Tallene brukes blant annet i nasjonalbudsjettet.

² I forbindelse med publiseringen av nasjonalregnskapet i begynnelsen mai, fikk Finansdepartementet hvert år tilgang til tallene omlag en uke før andre brukere. Begrunnelsen var at de siste tallene måtte være tilgjengelig for bruk i nasjonalbudsjettet som blir fremlagt for Stortinget i midten av mai hvert år.

for SSB de neste årene og stimulere til strategiske vurderinger og tilpasninger. To av hovedstrategiene berører SSBs rolle som leverandør av kunnskap om samfunnet. Utdrag fra disse strategiene er gjengitt i boksen bak i notatet.

Hovedstrategiene utgjør et viktig utgangspunkt for "Nye ssb.no". Nye ssb.no er et utviklingsprosjekt som har pågått i vel to år. Målet er en ny hjemmeside for SSB og målgruppen er alle som vil vite mer om det norske samfunnet.

En viktig visjon bak prosjektet er at SSB skal være der hvor brukerne er. Visjonen skal nås ved å ta i bruk og å utvikle det potensialet som spesielt ligger i internettmediet. Den digitale medieteknologien har revolusjonert måten å formidle statistikk på. Gjennom lenker kan interesserte brukere ledes fram til mer utfyllende artikler med forklaringer av begreper og sammenhenger. Utviklingen går i retning av bredere anlagt publisering som når flere brukere raskere. Det er positivt at statistikkene våre når ut til flere, men samtidig legges det større press på oss som utarbeider statistikkene til å formulere oss kortere, klarere og mer forståelig for folk flest.

4. Ufordrende formidling av finansmarkedsstatistikk

Det finansielle sektorregnskapet dekker et vanskelig fagområde. Finansmarkedene er i stadig utvikling med nye typer aktører og nye finansielle instrumenter. Mange av problemstillingene vi møter i arbeidet vårt omfatter komplekse økonomiske forhold. Kompliserte sammenhenger kombinert med vanskelige begreper skaper store utfordringer i publiseringssammenheng. Ofte må flere hensyn avveies opp mot hverandre og mange av problemstillingene har ikke enkle svar. Et spørsmål er om det også finnes temaer innenfor SSBs statistikkporteføljen som ikke lar seg forenkle og popularisere?

- **Vanskelige begreper og sammenhenger**

Ikke minst ble dette godt illustrert av den finansielle uroen og etterfølgende finanskrisen. Etablert økonomiske statistikk for Norge viste i en lang periode før uroen tok til stigende kredittvekst (veksten i gjelden) og økt gjeldsbyrde for flere av sektorene. Blant annet var dette tilfelle for norske husholdninger. Når faresignalene ikke slår igjennom hos brukerne våre, er det da selve formidling som er problemet?

I noen grad kan dette være et formidlingsproblem. Blant annet bør vi som er fagfolk være oppmerksom på hvordan vi bruker fagterminologien i det offentlige rom. For eksempel kan begrepet pengemarkedsrente også omtales som interbankrente eller Nibor-rente (Norwegian InterBank Offered Rate). Det er ikke åpenbart for folk flest at begrepet Nibor-rente er det samme som pengemarkedsrente og at pengemarkedsrenter er renter på lån mellom bankene. Poenget er at forskjellig begrepsbruk om samme fenomen kan føre til at leseren mister grepet om stoffet. Dette bør vi være oppmerksom på når vi beskriver komplekse saksforhold. Et aktuelt og relevant grep kan være å standardisere begrepsbruken.

Begrepet pengemarkedsrente lar seg forklare. Andre begreper og sammenhenger er vanskeligere. Et eksempel er finansobjektet derivater som omfatter en gruppe av kompliserte instrumenter som også er vanskelig å måle (har dårlig statistikkdekning). Slike instrumenter inngikk i finansielle sammenhenger som tilslutt brøt sammen og uløste finanskrisen. Det kreves solid økonomisk innsikt og mye erfaring for å forstå instrumentene og sammenhengene. Det sier seg selv at disse forholdene er svært krevende å omtale i publiseringssammenheng. De fleste statistiske sentralbyråer mangler sannsynligvis også den spesialiserte kompetansen som kan formulere et enkelt og klart budskap i det offentlige rom.

Det kan være grunn til å spørre om alle saksforhold skal publiseres med allmennheten som målgruppe.

- **Sammenlignbar og sammenhengende statistikk**

En av SSBs hovedstrategier oppfordrer til å sette enkeltopplysninger og enkeltstatistikker inn i større og helhetlige sammenhenger. Nasjonalregnskapet er et eksempel på et helhetlig system hvor enkeltstatistikker settes sammen. I regnskapssystemet avstemmes de enkelte statistikkene mot hverandre. Det fører ofte til at avstemt nasjonalregnskapsstatistikk vil avvike fra basisstatistikkene som var input.

I det norske systemet illustreres problemstillingen av sammenhengen mellom stats- og kommuneregnskapene på den ene siden og sektoren offentlig forvaltning i det finansielle sektorregnskapet på den andre siden. Forskjeller mellom del-regnskapene oppstår fordi finansregnskapet i større grad bygger på tall til markedsverdi som avviker fra de bokførte tallene i stats- og kommuneregnskapene. I Norge har vi valgt å lage et felles beregningsopplegg i finansregnskapet for offentlig forvaltning. Det betyr at det publiseres en felles versjon av finansregnskapet for stats- og kommuneforvaltningen fra seksjonene for finansmarkedsstatistikk (S940) og offentlig finanser (S950)³ Løsningen kan kanskje brukes på flere områder.

- **Relevant og tidsaktuell statistikk versus nøyaktig statistikk**

Det kvartalsvis finansregnskapet publiseres etter 90 dager og dekker alle sektorene i nasjonalregnskapet. Vi får positive tilbakemeldinger fra brukerne våre på denne frigivingsstrategien (å publisere hele regnskapet og ikke bare noen få sektorer). En tidsaktuell og bredt anlagt publisering innebærer at mange av cellene i regnskapets matrise ikke kan tallfestes på basis av observert statistikk på publiseringstidspunktet. Mange celler må beregnes, selv om noen av anslagene kan erstattes med bedre og mer presis informasjon på et senere tidspunkt. Avveiningen mellom relevant og tidsaktuell statistikk på ene siden og presis statistikk på den andre siden er en problemstilling vi ofte møter i publiseringssammenheng. Spørsmålet er: når er tallene gode nok til at vi kan publisere dem?

Mange av våre brukere er beslutningstakere som tar avgjørelser i realtid / nåtid. Pengepolitikk er et eksempel på et område hvor realtidsinformasjon er viktig. Renter og verdipapir- og valutakurser kan endre seg mye i løpet av bare noen timer og endringene kan kreve umiddelbare svar fra f eks myndighetenes side (eks alle pakker og støttetiltak under finanskrisen). Beslutningene krever realtidsinformasjon (informasjon om nåsituasjonen). Informasjonsbehov dekkes ikke av 3 år eller 5 år gammel endelig, men presis statistikk. Dette er historiske data.

I finansregnskapet er vurderingen at aktualitet og hovedbildet i makro er viktigere enn presisjon i enkeltstørrelser hvor datagrunnlaget er usikkert. Husholdningenes finansregnskap illustrerer poenget. Her er det særlig to fordringsforhold som har et svakt statistikkgrunnlag; fordringsforholdet mellom husholdningene og private ikke-finansielle foretak og mellom husholdningene og utlandet. Disse fordringsforholdene utgjør huller i det norske regnskapssystemet og dette er bakgrunnen for at husholdningenes investeringer i ikke-børsnoterte aksjer og anskaffelser av fast eiendom i utlandet (feriehus) er anslått på basis av et til dels svært svakt datagrunnlag.

---

³ Et felles finansregnskap i markedsverdi og et felles tall for offentlig bruttogjeld i pålydende verdi.

Begge anslagene er viktige for det hovedbildet som publiseres for husholdningene, men anslagene i selv gir ikke presis statistisk informasjon om de to størrelsene. Likevel etterspør mange brukere anslagene fordi andre alternative kilder i liten grad eksisterer. Dette skaper utfordringer. Anslagene må betraktes som underliggende informasjon og beregningene er gjennomført for å forbedre datagrunnlaget for finansregnskapet. Vanligvis publiseres ikke slike underliggende beregningsresultater, men i Norge har vi valgt å være åpne. Vi har i stor grad frigitt de omtalte anslagene.

5. Oppsummering

Det er i formidlingen som retter seg mot folk flest at de store utfordringene finnes. Hvordan skal statistikk som dekker kompliserte saksforhold og sammenhenger forklares i et folkelig språk? Her står vi som produserer statistikk overfor en betydelig oppgave. Utfordringene som knytter seg til den faglige formidlingen er mindre. SSB har en lang og sterk faglig tradisjon som også preger formidlingen av resultater til omverden.

Boks. Utdrag fra ”Strategier 2007”

Statistikk som speiler samfunnet

Statistikk skal gi informasjon om helhet og sammenheng i samfunnet; mellom grupper, over tid og over landegrensener. Statistikk skal vise utviklingstrekk for befolkning og levekår, økonomi og næringsvirksomhet.

Norge er nå et av verdens rikeste land. Vi har dratt store fordeler av våre naturressurser, men landet har også blitt et informasjons- og tjenestesamfunn. Sammensetningen av befolkningen endres, og måten vi lever på har forandret seg betydelig. Det skjer endringer i livsstil, helsetilstand og utdanningsnivå. Samtidig øker oppmerksomheten rundt miljø og bærekraftig utvikling.

Slike utviklingstrekk i samfunnet skal gjenspeiles i statistikken. For å fange opp nye behov vil SSB styrke og systematisere kontakten med brukere og oppdragsgivere.

Ved å knytte statistikk sammen er det mulig å sette enkeltopplysninger inn i større sammenhenger og forstå de komplekse prosessene i et moderne samfunn. Nasjonalregnskapet gir en samlet beskrivelse av aktiviteter i den norske økonomien og transaksjonene med utlandet. Det utarbeides også andre typer regnskap og koblinger basert på statistikk fra ulike områder, som ressurs- og miljøregnskap. Slike helhetlige beskrivelser av viktige samfunnsfelt skal bygges ut de nærmeste årene. Det skal også satses videre på utvikling av indikatorer for bærekraftig utvikling, og for å belyse ressursbruken i offentlig sektor.

Fornøyde brukere

Offisiell statistikk er et offentlig gode som skal være tilgjengelig for alle. Statistikk skal formidles slik at hovedresultatene kan bli forstått uten ekspertkompetanse. Det skal legges vekt på å gjøre statistikken tilgjengelig, også på andre nettstedene enn SSBs eget.

Analyseresultater skal presenteres i en form som er tilpasset allmennheten, og formidles til forskningsmiljøer nasjonalt og internasjonalt. SSB har ansvar for å gjøre egne data tilgjengelige for forskningsformål både i og utenfor SSB.

Vedlegg. Finansielle sektorregnskaper / Financial accounts

- Finansregnskapet omfatter 18 detaljerte institusjonelle sektorer. Vi har følgende hovedsektorer:
  - Ikke-finansielle foretak
  - Finansielle foretak
  - Offentlig forvaltning
  - Husholdninger og ideelle organisasjoner
  - Utlandet

- Finansregnskapet omfatter 21 detaljerte finansobjekter / finansielle instrumenter. Vi har følgende hovedobjekter:
  - Gull og trekkrettigheter (SDR)
  - Sedler, mynt og bankinnskudd
  - Sertifikater og obligasjoner
  - Lån
  - Aksjer, eierandeler og verdipapirfondsandeler
  - Reserver i skade- og livsforsikringselskaper og pensjonskasser mv.
  - Andre fordringer / annen gjeld,

- Finansregnskap publiseres hvert kvartal, 90 dager etter kvartalets utløp:
  - DS-artikkel
  - Statistikkbanken
  - Rapporteres til Eurostat

Finansregnskap for husholdninger og ideelle organisasjoner. Milliarder kroner.

	4. kv. 2008	1. kv. 2009	2. kv. 2009	3. kv. 2009	4. kv. 2009
Fordringer / finansielle eiendeler	2354	2372	2427	2460	2501
- Gjeld	2113	2119	2173	2198	2235
= Nettofordringer / finansielle formue	241	253	255	262	266
Investeringer i finansielle eiendeler	17	33	39	16	25
- Gjeldsopptak	24	7	54	28	37
= Nettofinansinvesteringer	-7	26	-15	-12	-12
+ Netto gevinster / tap mv	-40	-14	16	20	16
= Nettofordringsendring / formuesendring	-47	12	1	7	4
			Sum fire siste kvartaler		
Investeringer i finansielle eiendeler	97	90	103	105	113
- Gjeldsopptak	134	123	112	113	126
= Nettofinansinvesteringer	-36	-32	-9	-8	-13
+ Netto gevinster / tap mv	-131	-101	-93	-18	38
= Nettofordringsendring / formuesendring	-167	-134	-103	-26	25

Det var spesielt i de tre siste kvartalene av 2009 at nettogevinstene var store. I denne perioden summerte gevinstene seg til 526 milliarder kroner for staten og husholdningene. Fra og med 3. kvartal 2007 til og med 1. kvartal 2009 var det samlede nettoppet henholdsvis -927 og -165 milliarder kroner for staten og husholdningene.

Husholdningene har styrket sin finansielle stilling

Husholdninger og leieleieorganisasjoner reduserte i for-sitt finansielle underskudd. Nettofinansinvesteringene ble beregnet til 13 milliarder kroner i 2009 mot -36 milliarder kroner i løpet av foråret. Den finansielle nettoformuen økte dermed med 25 milliarder kroner i løpet av 2009 og er beregnet til 266 milliarder kroner ved utgangen av året.

Husholdningenes gjeldsopptak falt betydelig i første halvår i 2009, men utviklingen har snudd, og mot slutten av året tok gjeldsveksten seg noe opp igjen. Det var låneopptaket i finansielle foretak som økte, og utviklingen kan forklares med større optimisme hos husholdningene. I 2009 har husholdningene i særlig grad investert i noterte aksjer og verdipapirfond utenom pengemarkedsfond, mens de har nettsolgt obligasjoner og andeler i pengemarkedsfond. Bankinnskudd, sedler og mynt økte med 23 milliarder kroner i 2009, mot 61 milliarder kroner i 2008. Innskuddene økte sterkt mot slutten av 2008, blant annet som følge av kurstallet i verdipapirmarkedene og stor usikkerhet rundt finanskrisen. Den moderate innskuddsøkningen i 2009 skyldes trolig en positiv kursutvikling i verdipapirmarkedene og en økende vilje hos husholdningene til å ta ny risiko.

Stort fall i statens nettofinansinvesteringer

Statsforvaltningens nettofinansinvesteringer avtok i 2009. Forklaringen er en kraftig svekkelse av petroleumsinntektene. Statens nettofinansinvesteringer ble beregnet til 277 milliarder kroner i 2009. Dette er nær en halvparten sammenlignet med 2008 da nettofinansinvesteringene var 509 milliarder kroner. I løpet av foråret fikk staten nettogevinst på 256 milliarder kroner, som er en kraftig forbedring fra 2008 da nettoppet var -532 milliarder kroner. Dette bidro til at statsforvaltningens finansielle nettoformue økte til et toppunkt. Nettoformuen utgjorde 3 824 milliarder kroner ved utgangen av 2009, og av dette var 2 637 milliarder kroner plassert gjennom Statens pensjonstond – Utland.

Kommuneforvaltningens finansielle underskudd ble redusert

Kommuneforvaltningens nettofinansinvesteringer er beregnet til -23 milliarder kroner i 2009, mot -26 milliarder kroner året før. Kommuneforvaltningens gjeldsopptak økte i vesentlig grad mot slutten av 2009, og gjeldsbyggingen var ved utgangen av året om lag på linje med utviklingen i 2008. Det samlede gjeldsopptaket var 34 milliarder kroner i for. Dette er knapt 1 milliard høyere enn i 2008. Kommuneforvaltningens netto kursgevinst summerte seg til 4,5 milliarder kroner i 2009, men de negative nettofinansinvesteringene bidro til at kommuneforvaltningens finansielle posisjon svekket seg med vel 19 milliarder kroner. Ved utgangen av 2009 hadde kommuneforvaltningen en nettgjeld på 132 milliarder kroner.

Nettofordringene overfor utlandet nær 2 130 milliarder kroner

Norges nettofordringer overfor utlandet er beregnet til 2 129 milliarder kroner ved utgangen av 4. kvartal 2009. Dette er en oppgang på nesten 98 milliarder kroner fra utgangen av 3. kvartal 2009. I det siste kvartalet utgjorde Norges nettofinansinvesteringer overfor utlandet 98 milliarder kroner, mens nettogevinstene som følge av kursutviklingen i verdipapir- og valutamarkedene kun var på 0,6 milliarder kroner i 4. kvartal 2009.

Nettofordringer og nettofinansinvesteringer overfor utlandet. Kvartalstall. Milliarder kroner

	3. kvartal 2007	4. kvartal 2007	1. kvartal 2008	2. kvartal 2008	3. kvartal 2008	4. kvartal 2008	1. kvartal 2009	2. kvartal 2009	3. kvartal 2009	4. kvartal 2009
Fordringer	5 382	5 520	5 386	5 539	5 877	6 578	6 028	6 235	6 249	6 304
Gjeld	4 128	4 296	4 147	4 279	4 379	4 924	4 553	4 410	4 219	4 175
Nettofordringer / finansielle formue	1 254	1 224	1 238	1 260	1 498	1 654	1 475	1 825	2 031	2 129
Nettofordringsendring / formuesendring	-73	-30	14	23	237	156	-179	351	205	99
Netto gevinst / tap	-166	-135	-86	-95	123	15	-248	259	132	1
Nettofinansinvesteringer	93	105	100	117	114	141	68	92	74	98

Definisjoner

Nettofinansinvestering definert i Inntektsregnskapet = Sparing - netto kapitaloverføringer - nettoinvesteringer / ikke-finansiell kapital

Nettofinansinvestering definert i finansregnskapet = netto anskaffelse av finansielle eiendeler - netto låneopptak

Sparing er ikke-konsumert inntekt og kan investeres i finansiell eller ikke-finansiell kapital. Hvis sparingen overstrøper like finansielle investeringer for en sektor, disponerer sektoren av finansiell overskudd som kan brukes til å øke nettofordringene overfor andre sektorer. I finansregnskapet vil dette reflekteres som utskuffelser av finansielle eiendeler eller som nedbetaling av gjeld. Hvis sparingen er like eller mindre enn like finansielle investeringer, må investeringene finansieres, enten ved å selge finansielle eiendeler, eller ved oppptak av lån. Realinvesteringer i personlig næringsvirksomhet og nye togler digtal størstedelen av investeringene i ikke-finansiell kapital for husholdningene. Enliginvesteringer finansieres i stor grad gjennom låneopptak.

Nettofordringer (netto finansiell formue) = Fordringer (finansielle eiendeler) - gjeld

Den finansielle balansen viser en sektors finansielle stilling ved utgangen av den aktuelle perioden. Balansens fordrings- og gjeldsside omfatter de finansielle eiendelene. Husholdningenes fordringer domineres av bankinnskudd, sedler og mynt samt forsikrings tekniske reserver. Dette er hovedsakelig fondsmidler som er

Latest article

Previous articles

Tables

More tables in StatBank

Discrepancies and preliminary data

About the statistics

Contacts

See also:

The external economy - theme page

Huge net holding gains in 2009

The central government and households both had huge holding gains in 2009. The central government's holding loss since autumn in 2007 has been reduced by almost 60 per cent during 2009.

Net holding gains were significant in the last three quarters of 2009. In the three quarters period, the net holding gains amounted to NOK 526 billion for the central government and NOK 52 billion for the households. The accrued net holding loss in the period from the third quarter of 2007 to the first quarter of 2009 was NOK -927 billion and NOK -165 billion for the central government and the households respectively.

Households' strengthened their financial position

Households' acquisition of quoted shares and mutual funds in particular increased. At the same time, they also net sold bonds and money market fund shares. Bank deposits, notes and coins improved by NOK 61 billion in 2009 compared with NOK 61 billion in 2008. The deposits increased significantly at the end of 2008, partly due to a fall in securities prices and uncertainty concerning the financial turmoil. The moderate increase in bank deposits is probably due to the recovery in security markets and a greater tendency among households to take new financial positions in the markets.

Significant fall in central government's net lending

Central government's net lending declined in 2009. This is due to a considerable fall in the State's income, which was caused by a significant weakening of the oil revenues in 2009. The central government's net lending was calculated to NOK 277 billion in 2009. This is almost half the amount of 2008 when net lending was NOK 509 billion. In the last year, the central government's net holding gains amounted to NOK 256 billion, which is a major improvement from the year before when net holding losses were NOK -532 billion. The development led to a top level in central government's net financial assets. Net financial assets amounted to NOK 3 824 billion at the end of 2009, where NOK 2 637 billion is invested in the Government Pension Fund Global.

Local governments' net lending improved

The local government's net lending in 2009 is estimated at NOK -23 billion, compared to NOK -26 billion in 2008. The improvement is due to a decrease in borrowing at the end of 2009. The total borrowing was NOK 34 billion in the last year, which is almost NOK 1 billion higher than in 2008. The local government's net holding gains amounted to NOK 4.5 billion in 2009, but the negative net lending led to a weakening in the local government's financial position of NOK 19 billion. At the end of 2009, the local government had a net debt of NOK 132 billion.

Norway's net financial assets abroad are NOK 2 129 billion

Norway's net foreign assets were calculated to NOK 2 129 billion at the end of the fourth quarter of 2009. This is up by almost NOK 99 billion from the end of the third quarter of 2009. In the last quarter, Norway's net lending abroad was NOK 98 billion, while net holding gains due to exchange rate developments in foreign exchange and global security markets were only NOK 0.6 billion in the fourth quarter of 2009.

Net financial assets and net lending to the rest of the world. Quarterly data. NOK billion

	3. quarter 2007	4. quarter 2007	1. quarter 2008	2. quarter 2008	3. quarter 2008	4. quarter 2008	1. quarter 2009	2. quarter 2009	3. quarter 2009	4. quarter 2009
Financial assets	5 382	5 520	5 386	5 539	5 877	6 578	6 028	6 235	6 249	6 304
Liabilities	4 128	4 296	4 147	4 279	4 379	4 924	4 553	4 410	4 219	4 175
Net financial assets / net financial wealth	1 254	1 224	1 238	1 260	1 498	1 654	1 475	1 825	2 031	2 129
Change in net financial assets / net financial wealth	-73	-30	14	23	237	156	-179	351	205	99
Other changes	-166	-135	-86	-95	-248	259	132	1		
Net lending	93	105	100	117	114	141	68	92	74	98

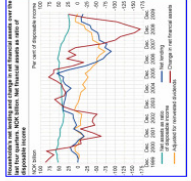
Definitions

Net lending as defined in non-financial accounts (capital account) = savings + net capital transfers - net acquisition of non-financial assets

Net lending as defined in financial accounts = net acquisition of financial assets - net incurrence of liabilities

Savings is non-consumed income and can be invested in financial or non-financial assets. If savings exceed non-financial investments, a sector has a surplus of funds and becomes a net lender to other sectors. In the financial transaction account, this means that the sector acquires more financial assets than liabilities. On the other hand, if savings are less than non-financial investments, investments there to be funded either by selling financial assets or incurring debts. Household investments in non-financial assets mainly reflect the purchase of new housing and fixed investments by unincorporated enterprises. They typically finance substantial parts of these investments by incurring debt in the form of loans.

Net financial assets (net financial wealth) = total financial assets - total liabilities

Tabell: 06711: Finansielle sektorregnskaper. Kreditorsektor, debitorsektor og finansobjekt (mill. kr)

Min tabell [Velg via søk](#) [Velg via grupper](#) [Informasjon](#) Hvordan velge >>

Statistikkvariabel 1 av 3

Beholdning - Enhhet mill. kr
 Transaksjoner - Enhhet mill. kr
 Andre endringer - Enhhet mill. kr

Kreditorsektor 0 av 25

Sum alle sektorer
 Ikke-finansielle foretak inkl avstermningssekt
 Offentlig eide ikke-finansielle foretak
 Privat eide ikke-finansielle foretak
 Avstermningssektor
 Finansielle foretak
 Norges Bank
 Forretnings- og sparebanker
 Pengemerkedslond
 Statlige låneinstitutt
 Kredittforetak
 Finansieringsselskaper

Debitorsektor 0 av 25

Sum alle sektorer
 Ikke-finansielle foretak inkl avstermningssekt
 Offentlig eide ikke-finansielle foretak
 Privat eide ikke-finansielle foretak
 Avstermningssektor
 Finansielle foretak
 Norges Bank
 Forretnings- og sparebanker
 Pengemerkedslond
 Statlige låneinstitutt
 Kredittforetak
 Finansieringsselskaper

Finansobjekter 0 av 25

Sum finansielle objekter
 Gull og trekkvektigheter
 Sedler, skillemynt og bankminskudd
 Bankminskudd
 Transaksjonsminskudd
 Andre bankminskudd
 Obligasjoner og sertifikater
 Sertifikater og statskassveksler
 Obligasjoner
 Lån
 Aksjer og andeler

Kvartal 1 av 57

2008K4
 2008K3
 2008K2
 2008K1
 2008K4
 2008K3
 2008K2
 2008K1
 2007K4
 2007K3
 2007K2
 2007K1

Du har inntil videre valgt maks 1 celler. Klikk på 'Vis tabell' for å se tabellen.